

QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI HOẠT ĐỘNG CỦA ĐẠO CAO ĐÀI TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

ThS. TRẦN NGỌC MAI^(*)

Tóm tắt: Đạo Cao Đài là tôn giáo nội sinh, có quá trình tiềm ẩn từ năm 1920 và sau đó phát triển mạnh mẽ tại Thành phố Hồ Chí Minh với số lượng hệ phái và chức sắc, tín đồ đông đảo. Thời gian qua, công tác quản lý nhà nước đối với hoạt động của đạo Cao Đài tại Thành phố Hồ Chí Minh chủ yếu tập trung vào xây dựng, ban hành quy định có liên quan; tổ chức thực hiện chính sách, pháp luật; phổ biến, giáo dục chính sách, pháp luật về tôn giáo; giải quyết khiếu nại, tố cáo; kiểm tra, xử lý vi phạm pháp luật về tôn giáo đối với hoạt động của đạo Cao Đài. Các mặt công tác này đều đạt được những kết quả tích cực, nhưng vẫn còn một số hạn chế nhất định cần khắc phục. Qua việc nghiên cứu, đánh giá thực trạng, tác giả rút ra những bài học kinh nghiệm trong quản lý nhà nước đối với hoạt động của đạo Cao Đài trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh.

Từ khóa: đạo Cao Đài; quản lý nhà nước; Thành phố Hồ Chí Minh

1. Khái quát về đạo Cao Đài tại Thành phố Hồ Chí Minh

Mặc dù được tuyên bố ra đời ở Tây Ninh vào năm 1926, nhưng đạo Cao Đài lại có quá trình tiềm ẩn sớm hơn tại Thành phố Hồ Chí Minh. Có thể nói, Thành phố Hồ Chí Minh là một trong những cái nôi của đạo Cao Đài. Sau khi được Nhà nước công nhận và cho phép hoạt động tôn giáo, đạo Cao Đài phát triển mạnh mẽ ở Thành phố Hồ Chí Minh với 13 hệ phái, số lượng chức sắc, tín đồ là 53.818 người và phân bố tại 21/24 quận, huyện⁽¹⁾.

Từ khi thực hiện Thông báo số 34-TB/TW, ngày 14/11/1992 của Ban Bí thư về chủ trương đối với đạo Cao Đài trong tình hình mới, các hệ phái Cao Đài cả nước nói chung và tại Thành phố Hồ Chí Minh nói riêng đã tiến hành điều chỉnh lại cơ cấu tổ chức bộ máy theo hai cấp, các hoạt động tôn giáo dần đi vào nề nếp và tuân thủ đúng pháp luật. Những năm qua, các hệ phái Cao Đài tại Thành phố đều tập trung cho công tác đạo sự, thực hiện các chương trình tôn giáo được đăng ký hằng năm tại địa phương. Về cơ sở thờ tự, các họ đạo Cao Đài trong Thành phố luôn chú trọng việc trùng tu, sửa chữa các công trình tôn giáo (Điện thờ Phật

^(*) Trường Đại học An ninh nhân dân

mẫu, Thánh thất) ngày càng khang trang, sạch đẹp, thể hiện sự tôn nghiêm, trang trọng. Đây cũng là nơi diễn ra các hoạt động tôn giáo Sóc, Vọng, Đản, Vía, các ngày lễ trông của đạo theo chương trình đã đăng ký hằng năm. Các nghi lễ nội bộ trong sinh hoạt tôn giáo, như thuyết đạo, hôn phối, tiêu tường, đại tường, thượng tượng, an vị tượng thờ, khánh thành công trình tôn giáo... đã được Ban Đại diện các hội thánh tổ chức thường xuyên, thu hút đông đảo chức sắc, tín đồ tham dự.

Có thể nói, Thành phố Hồ Chí Minh là địa phương mà đạo Cao Đài hoạt động đa dạng nhất. Sự đa dạng này đến từ số lượng hệ phái đông đảo (13 hệ phái) so với các tỉnh khác, như Tây Ninh (03 hệ phái), Bình Phước (03 hệ phái), Long An (07 hệ phái)... Do ở trên địa bàn là trung tâm kinh tế của cả nước, hoạt động của đạo Cao Đài tại Thành phố Hồ Chí Minh cũng có những nét nổi bật như: thường xuyên hoạt động từ thiện với giá trị vật chất tương đối lớn, sinh hoạt tôn giáo có sự đầu tư công phu do điều kiện kinh tế tốt...

2. Kết quả công tác quản lý nhà nước đối với hoạt động của đạo Cao Đài tại Thành phố Hồ Chí Minh

- Xây dựng, ban hành quy định có liên quan đến quản lý nhà nước đối với hoạt động của đạo Cao Đài

Hệ thống các văn bản quy phạm pháp luật có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, tạo cơ sở pháp lý vững chắc cho việc quản lý nhà nước đối với hoạt động tôn giáo nói chung, đạo Cao Đài nói riêng. Ngoài việc ban hành văn bản chỉ đạo các sở, ban, ngành thực hiện Thông báo số 34-TB/TW, ngày 14/11/1992 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về chủ trương đối với đạo Cao Đài trong tình hình mới; Chỉ thị số 1940/CT-TTg ngày 31/12/2008 của Thủ tướng Chính phủ về nhà, đất liên quan đến tôn giáo; Luật Tin ngưỡng, tôn giáo năm 2016; Nghị định số 162/2017/NĐ-CP ngày 30/12/2017 về quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Tin ngưỡng, tôn giáo... Ủy ban nhân dân Thành phố còn xây dựng, ban hành các văn bản có liên

quan đến công tác quản lý nhà nước đối với hoạt động tôn giáo như: Hướng dẫn số 7386/HD-SXD-CPXD ngày 30/9/2011 của Sở Xây dựng về thủ tục cấp giấy phép xây dựng, chuẩn bị và thực hiện xây dựng sau khi có giấy phép đối với công trình thuộc cơ sở tôn giáo trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh; Quyết định số 11/2012/QĐ-UBND ngày 16/3/2012 về đổi tên Ban Tôn giáo và Dân tộc thành Ban Tôn giáo thuộc Sở Nội vụ; Quyết định số 6085/QĐ-UBND ngày 19/11/2015 công bố thủ tục hành chính trong lĩnh vực tôn giáo thuộc thẩm quyền giải quyết của Sở Nội vụ, Ủy ban nhân dân quận - huyện và Ủy ban nhân dân phường - xã trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh; Quyết định số 6038/QĐ-UBND ngày 28/12/2018 công bố danh mục thủ tục hành chính thuộc phạm vi chức năng quản lý của Sở Nội vụ Thành phố Hồ Chí Minh; Kế hoạch số 2686/KH-UBND ngày 18/6/2018 về phổ biến, giáo dục pháp luật giai đoạn năm 2018 - 2021 tại Thành phố Hồ Chí Minh; Kế hoạch số 631/KH-UBND ngày 13/02/2014 về kiểm tra, rà soát, giải quyết vụ khiếu nại, tố cáo phúc tạp, tồn đọng, kéo dài trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh; Quyết định số 30/2019/QĐ-UBND ngày 02/12/2019 về Quy chế phối hợp quản lý trật tự xây dựng trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh...

- Tổ chức thực hiện chính sách, pháp luật về tin ngưỡng, tôn giáo đối với đạo Cao Đài

Công tác quản lý nhà nước đối với hoạt động của đạo Cao Đài được thực hiện theo tinh thần của Thông báo số 34-TB/TW, ngày 14/11/1992 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về chủ trương đối với đạo Cao Đài trong tình hình mới; Nghị quyết số 25-NQ/TW, ngày 12/3/2003 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa IX về công tác tôn giáo; Luật Tin ngưỡng, tôn giáo năm 2016. Hoạt động của đạo Cao Đài luôn bám sát chương trình đăng ký hằng năm và tuân thủ đúng pháp luật. Chính quyền các cấp đã thực hiện tốt chính sách, pháp luật về tin ngưỡng, tôn giáo đối với đạo Cao Đài theo các nội dung, như:

+ Thực hiện thủ tục công nhận tổ chức tôn giáo

Từ khi Thông báo số 34-TB/TW của Ban Bí thư được triển khai thực hiện, lần lượt các tổ chức Cao Đài được Ban Tôn giáo Chính phủ công nhận tư cách pháp nhân, trong đó 06 hội thánh có cơ sở tôn giáo tại Thành phố Hồ Chí Minh: Hội Thánh Cao Đài Tiên Thiên được công nhận năm 1995 và thành lập Ban đại diện tại Thành phố, Hội thánh Truyền giáo Cao Đài (năm 1996), Hội thánh Cao Đài Tòa thánh Tây Ninh (năm 1997), Hội thánh Cao Đài Ban Chính đạo (năm 1997); Hội thánh Cao Đài Bạch Y Liên đoàn Chơn lý (năm 1998), Hội thánh Cao Đài Cầu Kho - Tam Quan (năm 2000).

Bên cạnh đó còn có một số cơ sở Cao Đài hoạt động độc lập không trực thuộc hội thánh Cao Đài nào, phạm vi hoạt động chủ yếu tại Thành phố Hồ Chí Minh được Ủy ban nhân dân Thành phố ủy nhiệm cho Ban Tôn giáo Thành phố ra quyết định công nhận tư cách pháp nhân về tổ chức tôn giáo, gồm: Thánh thất Bàu Sen (năm 1999), Thánh thất Cao Đài Chiêu minh dân Chợ Lớn (năm 1999), Liên Hoa cứu cung - Thiên đạo học đường (năm 2000), Cơ quan phổ thông giáo lý (năm 2000), Nam thành thánh thất (năm 2001), Thánh tịnh Cao Đài Tân Minh quang (năm 2002), Thánh thất võ vi Huỳnh Quang Sắc (năm 2007).

Từ năm 2008 đến nay, trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh không phát sinh thêm trường hợp đăng ký xin công nhận tổ chức tôn giáo Cao Đài mới. Tháng 7/2016, Hội thánh Cao Đài Tiên thiên có nhu cầu thành lập tổ chức tôn giáo cơ sở (tôn giáo trực thuộc), cụ thể là tách Ban Trị sự Hội thánh Thanh minh dân thành tổ chức cơ sở Thánh tịnh Thanh minh dân. Ủy ban nhân dân Thành phố đã ban hành văn bản chấp thuận nhân sự Ban Cai quản Họ đạo Thánh tịnh Thanh minh dân nhiệm kỳ 2016 - 2020.

+ Xét duyệt phong phẩm, bổ nhiệm chức sắc, chức việc của đạo Cao Đài

Sau khi được công nhận về mặt tổ chức, các Hội thánh Cao Đài đều thực hiện việc phong chức, phong phẩm, bổ nhiệm, chuyển chuyển chức sắc, chức việc tại các cơ sở họ đạo, Hội thánh Trung ương theo đúng Hiến chương đã

được Nhà nước công nhận và Luật Công cử của đạo Cao Đài. Tính riêng tại Thành phố Hồ Chí Minh, hiện nay, hệ phái Cao Đài Tây Ninh có 238 chức sắc, 916 chức việc; Cao Đài Tiên Thiên: 193 chức sắc, 33 chức việc; Cao Đài Truyền giáo: 26 chức sắc, 62 chức việc; Cao Đài Bạch Y: 03 chức sắc, 01 chức việc; Cao Đài Cầu Kho Tam Quan: 04 chức sắc, 06 chức việc; các thánh thất Cao Đài độc lập không có chức sắc, chỉ có Ban Thường vụ và Ban Cai quản phụ trách việc đạo tại cơ sở.

Năm 2016, Ban Tôn giáo Thành phố đã giải quyết cho Hội thánh Cao Đài Ban Chính đạo đăng ký phong phẩm Lễ sanh cho 42 chức việc, tin đồ trên địa bàn Thành phố; giải quyết cho Cơ quan phổ thông giáo lý đăng ký nhân sự được bầu cử tại cơ sở gồm 03 thành viên vào Ban Thường trực để quản lý tổ chức. Năm 2017, Hội thánh Cao Đài Ban Chính đạo đăng ký bổ nhiệm cho 249 chức sắc, chức việc cho Ban Cai quản, Ban Trị sự Thánh thất trong thành phố nhiệm kỳ 2016 - 2021⁽³⁾.

+ Quản lý đất đai, xây dựng, sửa chữa cơ sở thờ tự

Với chủ trương Nhà nước bảo hộ tài sản tôn giáo hợp pháp, các cấp chính quyền tại Thành phố đã thực hiện tốt việc quản lý đất đai, cơ sở thờ tự của đạo Cao Đài, tạo điều kiện để các hệ phái có nhu cầu sửa, xây mới cơ sở thờ tự, cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho các cơ sở họ đạo. Trong thời gian qua, chính quyền Thành phố đã ban hành quyết định giao đất với mục đích sử dụng tôn giáo cho 45/65 tổ chức tôn giáo cơ sở đạo Cao Đài. Năm 1997: 01 trường hợp; năm 1998: 08 trường hợp; năm 2000: 01 trường hợp; năm 2002: 02 trường hợp; năm 2003: 03 trường hợp; năm 2005: 01 trường hợp; năm 2006: 05 trường hợp; năm 2008: 01 trường hợp; năm 2009: 05 trường hợp; năm 2010: 05 trường hợp; năm 2011: 06 trường hợp; năm 2012: 03 trường hợp; năm 2013: 04 trường hợp; năm 2014: 01 trường hợp; năm 2015: 03 trường hợp; năm 2016: 02 trường hợp. Trong đó, có 36 cơ sở tôn giáo đã đăng ký và được cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất⁽⁴⁾.

Về cơ sở thờ tự và các công trình tôn giáo khác, trong 05 năm trở lại đây, chính quyền Thành phố đã cấp phép xây dựng, tu bổ, sửa chữa các Thánh thất, Thánh tịnh, Điện thờ Phật mẫu cụ thể như sau: 04 trường hợp xây dựng Thánh thất, 04 trường hợp xây dựng bổ sung hạng mục Thánh thất, 02 trường hợp xây dựng bổ sung Điện thờ Phật mẫu, 01 trường hợp xây dựng nhà để thuyền bát nhã, 01 trường hợp xây dựng nhà lưu cốt, 01 trường hợp xin nâng cấp công tam quan.

- *Phổ biến, giáo dục pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo*

Cấp ủy, Ủy ban nhân dân các cấp đã chỉ đạo các sở, ban, ngành liên quan tiến hành triển khai sâu rộng, các văn bản liên quan đến vấn đề tín ngưỡng, tôn giáo. Việc kịp thời triển khai sâu, rộng những chủ trương, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về tôn giáo đã giúp cho các cấp, các ngành, chức sắc và tín đồ có được những nhận thức đầy đủ, đúng đắn về tôn giáo và công tác tôn giáo, làm cơ sở cho việc giải quyết những vấn đề tôn giáo nói chung, đạo Cao Đài trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh nói riêng.

- *Về giải quyết khiếu nại, tố cáo liên quan đến đạo Cao Đài*

Các tổ chức Cao Đài tại Thành phố sinh hoạt đạo thuận tụy, chấp hành chính sách, pháp luật của Nhà nước. Đồng thời, chính quyền Thành phố luôn thường xuyên tiếp xúc với lãnh đạo các tổ chức đạo Cao Đài để lắng nghe và giải quyết nguyện vọng chính đáng, giải quyết các thắc mắc, giúp cho chức sắc, tín đồ an tâm tu học, không để các đối tượng xấu lợi dụng đi ngược lại Hiến chương giáo hội và pháp luật của Nhà nước.

Trong năm 2018, một vài cá nhân tự nhận là tín đồ của Hộ đạo Sài Gòn thuộc Cao Đài Tòa thánh Tây Ninh làm đơn tố cáo những việc làm không minh bạch của Trường ban đại diện Cao Đài Tòa thánh Tây Ninh tại Thành phố gây bất bình trong chức sắc các hộ đạo. Sau khi tiếp nhận đơn, Ban Tôn giáo Thành phố đã trực tiếp gặp gỡ và trao đổi với lãnh đạo Hội thánh Cao

Đài Tây Ninh để nắm thêm thông tin, đồng thời yêu cầu Hội thánh tiến hành kiểm tra, xác minh làm rõ sự việc và có báo cáo cụ thể để trả lời cho đương sự. Trên cơ sở đó, Ban Đại diện tại Thành phố tổ chức cuộc họp toàn thể chức sắc của 27 hộ đạo và 01 ban nghi lễ để làm rõ vấn đề. Kết quả, nội dung nêu trong đơn tố cáo là không đúng sự thật, đồng thời xác minh những người ký tên trong đơn tố cáo cũng không có trong thực tế. Việc giải quyết tốt các khiếu nại, tố cáo giúp cho nội bộ đạo không phát sinh mâu thuẫn, đồng thời tạo niềm tin của đạo vào các cấp chính quyền.

- *Kiểm tra, xử lý vi phạm pháp luật đối với hoạt động của đạo Cao Đài*

Hoạt động kiểm tra luôn được lực lượng chức năng duy trì thường xuyên, mục đích chính của kiểm tra là phát hiện sai phạm, từ đó hướng dẫn đề các tổ chức, cá nhân đạo Cao Đài thực hiện đúng mà không đặt nặng vấn đề xử lý. Thời gian qua, Ban Tôn giáo Thành phố đã phối hợp với các đoàn kiểm tra liên ngành, Công an tổ chức nhiều lượt kiểm tra các địa điểm sinh hoạt tôn giáo, các công trình xây dựng, hoạt động từ thiện xã hội, các phòng khám, chữa bệnh từ thiện của đạo Cao Đài. Về cơ bản, các hoạt động chấp hành tốt chủ trương của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước.

Có thể thấy, quản lý nhà nước đối với hoạt động của đạo Cao Đài tại Thành phố Hồ Chí Minh thời gian qua đã đạt được những kết quả tích cực, góp phần đưa hoạt động của đạo Cao Đài đi vào nề nếp, tuân thủ pháp luật. Bên cạnh những mặt thành công, quản lý nhà nước đối với hoạt động của đạo Cao Đài vẫn tồn tại một số hạn chế, như: việc ban hành các văn bản liên quan còn chưa đầy đủ (mới chỉ tập trung vào thủ tục hành chính, đất đai...); các hình thức tuyên truyền, giáo dục pháp luật chưa thật sự đa dạng, thu hút, chưa chú trọng vận động cá biệt chức sắc tôn giáo; việc giải quyết các thủ tục hành chính liên quan đến hoạt động của đạo Cao Đài có lúc còn chậm (do số lượng hoạt động đăng ký nhiều, thủ tục chưa tinh gọn...);

công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo còn nhiều khó khăn do những yếu tố thuộc về đạo Cao Đài (nội bộ mất đoàn kết, chia rẽ nên tổ cáo lẫn nhau). Thời gian tới, cần quan tâm, giải quyết hạn chế để công tác quản lý nhà nước đối với hoạt động của đạo Cao Đài tại Thành phố Hồ Chí Minh đạt hiệu quả cao hơn.

3. Bài học kinh nghiệm

Từ những kết quả đạt được trong quản lý nhà nước đối với hoạt động của đạo Cao Đài tại Thành phố Hồ Chí Minh thời gian qua, có thể rút ra những bài học kinh nghiệm sau:

Một là, luôn bám sát chủ trương của Đảng, thực hiện tốt chính sách, pháp luật của Nhà nước về tôn giáo

Đây là yếu tố quyết định sự thành công của quản lý nhà nước về tôn giáo nói chung, quản lý nhà nước đối với hoạt động của đạo Cao Đài nói riêng trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh. Trong công tác đối với đạo Cao Đài, nội dung của Thông báo số 34-TB/TW, ngày 14/11/1992 của Ban Bí thư về chủ trương công tác đối với đạo Cao Đài trong tình hình mới luôn được quán triệt. Nhờ đó, các hệ phái Cao Đài đã được hướng dẫn tổ chức sắp xếp bộ máy theo mô hình mới gồm 2 cấp, xóa bỏ hoàn toàn “cơ bút”⁽⁴⁵⁾ (một hình thức mê tín, dị đoan).

Sự ra đời của Luật Tin ngưỡng, tôn giáo năm 2016 và Nghị định số 162/2017/NĐ-CP của chính phủ ngày 30/12/2017 về quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Tin ngưỡng, tôn giáo đã tạo hành lang pháp lý quan trọng cho quản lý nhà nước trong lĩnh vực tôn giáo. Những nội dung quản lý nhà nước về tôn giáo cũng được quy định rõ ràng tại Điều 60 Luật Tin ngưỡng, tôn giáo⁽⁴⁶⁾. Việc nắm vững và thực hiện đúng các quy định của pháp luật về tôn giáo chính là điều kiện tiên quyết để đảm bảo thành công trong quản lý nhà nước đối với hoạt động của đạo Cao Đài.

Hai là, chú trọng công tác tuyên truyền, giáo dục chính sách, pháp luật về tôn giáo, nâng cao nhận thức của chức sắc, tín đồ

Ủy ban nhân dân Thành phố đã chỉ đạo Ban Tôn giáo Thành phố chủ động xây dựng kế

hoạch, hằng năm tổ chức các lớp tuyên truyền, phổ biến pháp luật cho chức sắc, tín đồ các tôn giáo trên địa bàn. Bên cạnh công tác đạo sự, nhiều chức sắc của đạo Cao Đài được giới thiệu tham gia vào thành viên của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp và các đoàn thể tại địa phương. Tín đồ đạo Cao Đài tham gia các cuộc vận động học tập của Đảng, Nhà nước, như phòng chống tệ nạn xã hội, học tập làm theo tư tưởng đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, an ninh, quốc phòng; các lớp học tập, bồi dưỡng nhằm hiểu rõ chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về những vấn đề có liên quan đến tôn giáo, ủng hộ Quỹ Trường Sa thân yêu, Vi tuyến đầu Tổ quốc... Qua đó, xuất hiện nhiều nhân tố tích cực, tiêu biểu thắt chặt mối đoàn kết, gắn bó trong khối đại đoàn kết toàn dân tộc với phương châm “tốt đời đẹp đạo, nước vinh đạo sáng”.

Ba là, quan tâm hơn đến nguyện vọng của chức sắc, tín đồ, tạo sự gắn gũi giữa chính quyền và tôn giáo

Việc quan tâm, giải quyết tâm tư, nguyện vọng của chức sắc, tín đồ đạo Cao Đài sẽ góp phần làm mối quan hệ giữa chính quyền và tôn giáo ngày càng bền chặt. Ban Tôn giáo Thành phố đã phối hợp với các ban ngành chức năng của Thành phố và Ủy ban nhân dân quận, huyện hỗ trợ các hệ phái Cao Đài trong công tác tổ chức các kỳ đại hội, Hội nghị thường niên của Ban Đại diện, Hội nghị nhơn sanh, Hội nghị ban thường trực, đăng ký chương trình hoạt động tôn giáo hằng năm, cũng như tổ chức tốt các cuộc lễ quan trọng của đạo Cao Đài. Qua đó, tạo được sự phấn khởi, niềm tin đối với sự lãnh đạo của Đảng và chính quyền nhà nước. Trước khi tổ chức các hoạt động từ thiện xã hội có liên quan đến tôn giáo, các họ đạo đều xin phép và báo cáo bằng văn bản với chính quyền địa phương và chính quyền đã xem xét, giải quyết theo đúng quy định pháp luật, đảm bảo nhu cầu chính đáng của quần chúng theo đạo.

Bốn là, phát huy sức mạnh của hệ thống chính trị, sự phối hợp của các ban, ngành, đoàn thể trong quản lý nhà nước về tôn giáo

Hoạt động của đạo Cao Đài liên quan đến nhiều lĩnh vực của đời sống xã hội. Quản lý nhà nước về tôn giáo nói chung, đối với hoạt động của đạo Cao Đài nói riêng góp phần đảm bảo quyền tự do tôn giáo, tạo điều kiện thuận lợi để đạo Cao Đài phát triển trong giai đoạn hiện nay. Đây chính là mục tiêu của quản lý nhà nước trên lĩnh vực tôn giáo. Muốn đạt được mục tiêu này, cần phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị, sự phối hợp của các ban, ngành liên quan. Trong thời gian qua, Ban Tôn giáo Thành phố đã phối hợp tốt với Công an Thành phố trong đấu tranh với các hoạt động lợi dụng tôn giáo xâm phạm an ninh, trật tự, với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam trong nắm bắt tâm tư của chức sắc, tín đồ và tuyên truyền pháp luật

về tôn giáo... Có thể khẳng định, thành công trong quản lý nhà nước đối với hoạt động của đạo Cao Đài tại Thành phố Hồ Chí Minh là kết quả chung của cả hệ thống chính trị□

(1), (2) và (3) Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh, Báo cáo 25 năm công tác quản lý nhà nước đối với đạo Cao Đài, năm 2019

(4) Ban Bí thư Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam, Thông báo ý kiến của Ban Bí thư về chủ trương công tác đối với đạo Cao Đài (Thông báo số 34-TB/TW, ngày 14/11/1992)

(5) Luật Tín ngưỡng, tôn giáo năm 2016

LÝ LUẬN VỀ DÂN TỘC, TỘC NGƯỜI THEO QUAN ĐIỂM...

(tiếp theo trang 59)

xử lý các vấn đề liên quan tới dân tộc, cũng phát sinh nhiều vấn đề phức tạp và nhạy cảm: (i) sự phát triển bình đẳng giữa các dân tộc; (ii) mối quan hệ giữa tăng trưởng kinh tế với bảo tồn, phát huy các giá trị truyền thống; (iii) các vấn đề bất ổn trong mỗi cộng đồng dân tộc trong sự vận động của quốc gia và các dân tộc khác (an ninh trật tự, tôn giáo, tín ngưỡng, văn hóa, giáo dục, y tế...). Chính vì vậy, phát triển xã hội và quản lý phát triển xã hội trong xã hội hiện đại nói chung, phát triển xã hội và quản lý phát triển xã hội trong các cộng đồng dân tộc nói riêng đòi hỏi rất cao năng lực - bản lĩnh của chủ thể□

trị quốc gia, Hà Nội, 2010, tr.8, 13 và 20-21

(2) Stalin Toàn tập, t.2, Nxb Sự thật, Hà Nội, 1976, tr.357

(3) PGS, TS. Nguyễn Đăng Thành, Phát triển nguồn nhân lực ở vùng dân tộc thiểu số Việt Nam đáp ứng yêu cầu đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2012, tr.20-21

(4) C.Mác và Ph.Ăngghen Toàn tập, t.42, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2000, tr.182

(5) Robert Layton, Nhập môn lý thuyết nhân học, Nxb Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh, 2007, tr.28-29

(6) Ronal Bruce St. John, Các biên giới trên đất liền ở Đông Dương: Campuchia, Lào và Việt Nam, 2005, bản dịch của Ban Biên giới Chính phủ, tr.4

(7), (8), (9) và (10) V.I.Lênin, Ý kiến phê phán và vấn đề dân tộc, Nxb Sự thật, Hà Nội, 1963, tr.8, 10-15, 50 và 17

(11) V.I.Lênin, Sơ thảo lần thứ nhất luận cương về những vấn đề dân tộc và thuộc địa, Tuyển tập, quyển II, Nxb Sự thật, Hà Nội, 1959, tr.4, 27

(12) V.I.Lênin, Chủ nghĩa xã hội và quyền dân tộc tự quyết, Nxb Sự thật, Hà Nội, 1962, tr.14-15

(1), (3) và (4) TS. Đậu Tuấn Nam, Vấn đề dân tộc và quan hệ dân tộc ở Việt Nam hiện nay, Nxb Chính